

**MASARYKOVA UNIVERZITA
FAKULTA SOCIÁLNÍCH STUDIÍ**

Institut pro výzkum dětí, mládeže a rodiny

Děti na internetu: jsou internetovou generací?

Den bezpečnějšího internetu 2016, FSS MU

prof. PhDr. David Šmahel, Ph.D.

Interdisciplinary Research Team on Internet and Society

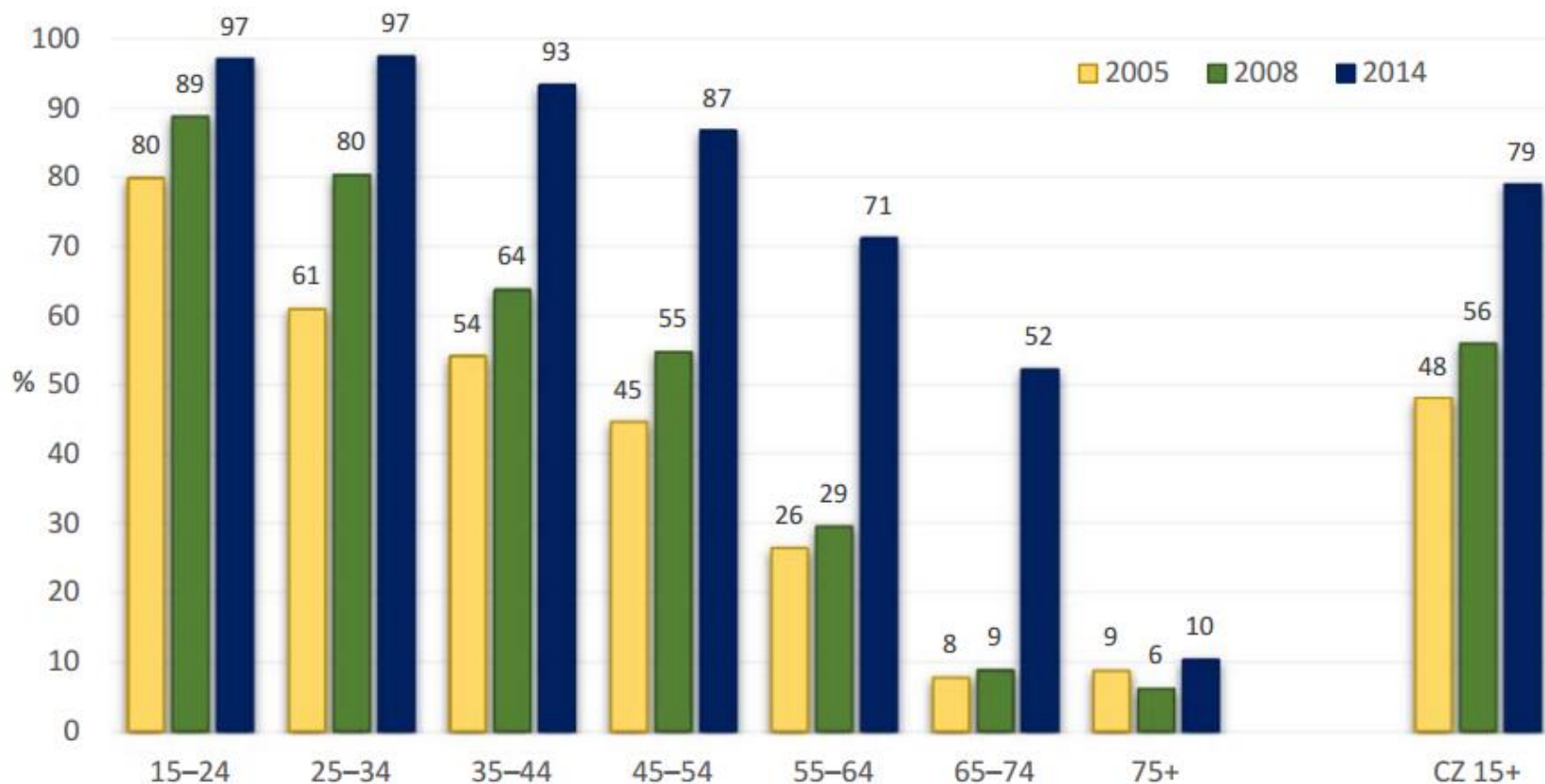
<http://irtis.fss.muni.cz>

Vývojové hledisko

- Děti na internetu od 5 i méně let ...
- **Děti versus dospívající versus mladí dospělí versus dospělí versus stárnoucí populace**
- Jaké jsou (vývojové) potřeby dané věkové skupiny?
- Proč a jak daná věková skupina internet používá?
- Propojení offline a online světů
- Chování online odráží vývojové potřeby dětí a dospívajících (Subrahmanyam & Šmahel, 2011)

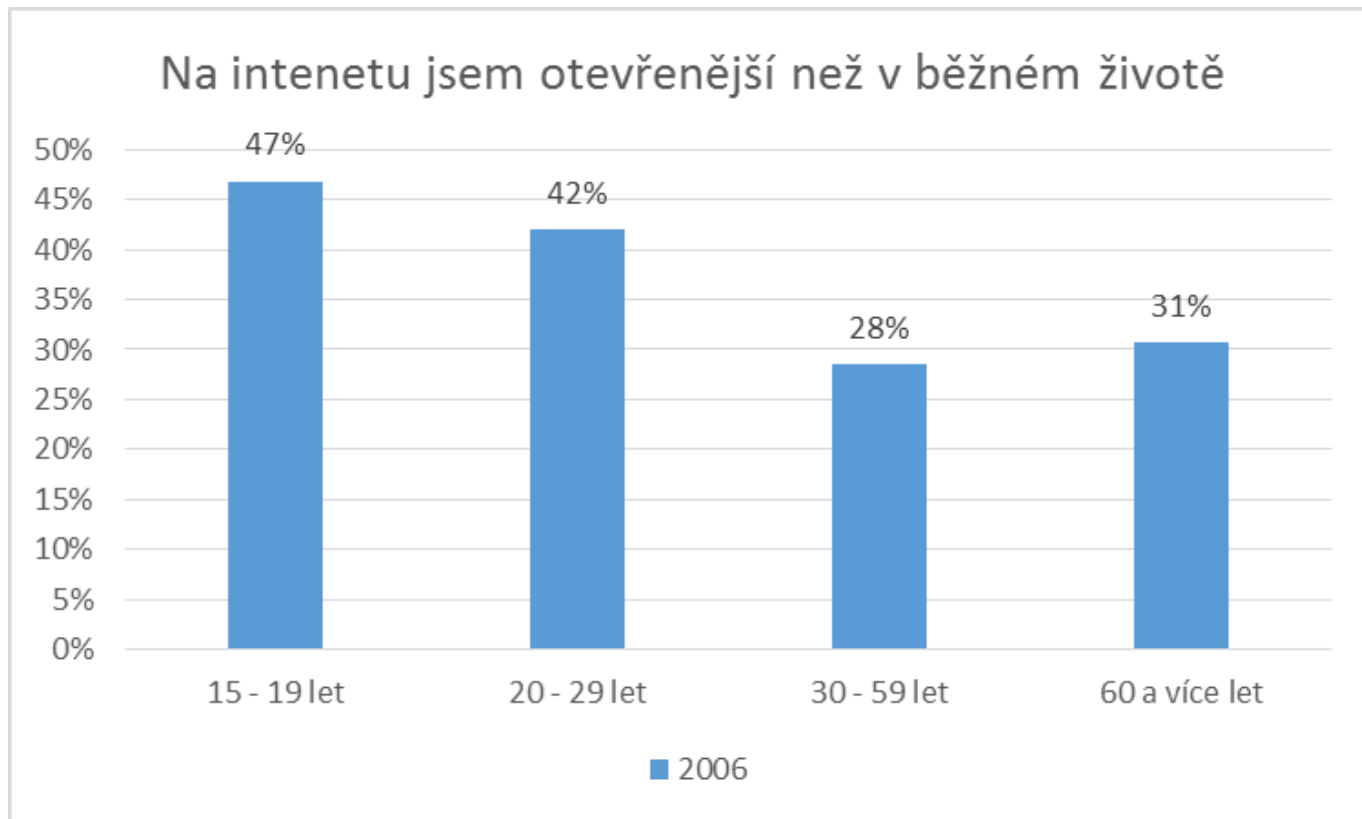
Uživatelé internetu – ČR 2005-2014

N(2005)=1749; N(2008)=2161; N(2014)=1316 (all)

(World Internet Project – Lupač, Chrobáková, Sládek, 2015)

Preference online komunikace

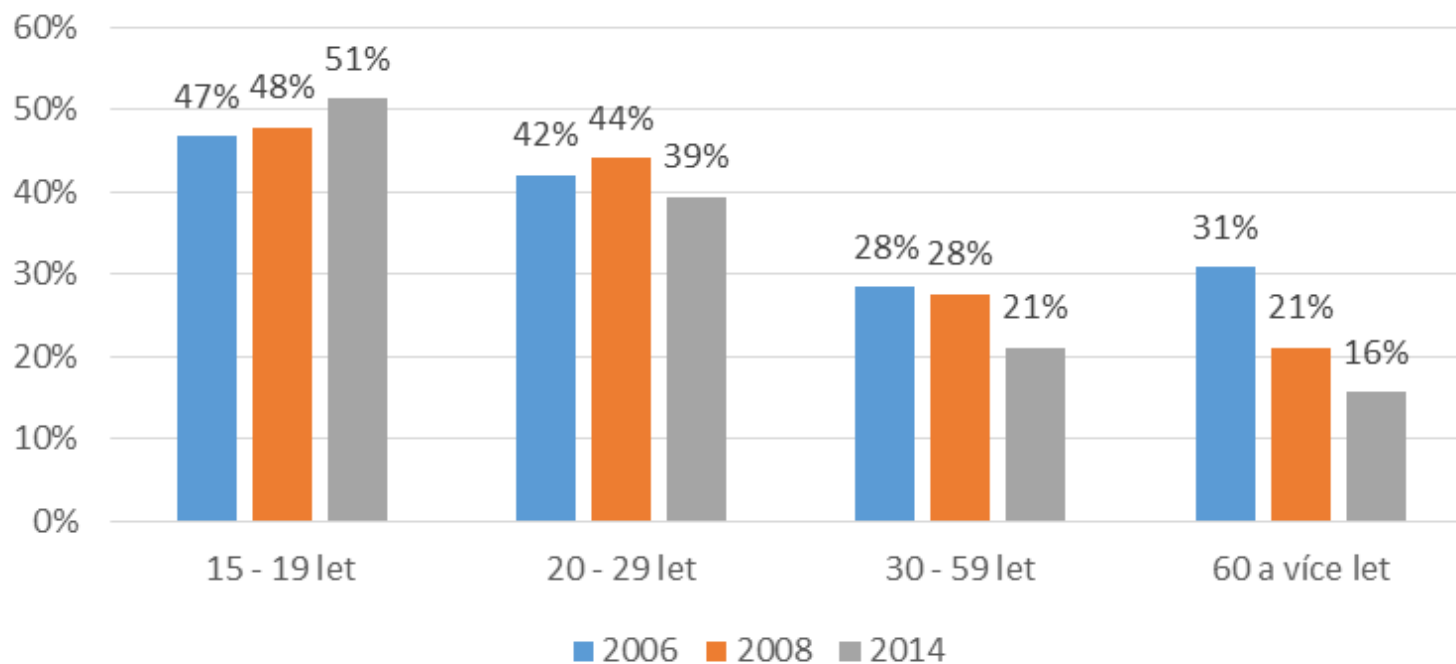

2006 -> internetová generace!?!
NEBO vývojově dané rozdíly?

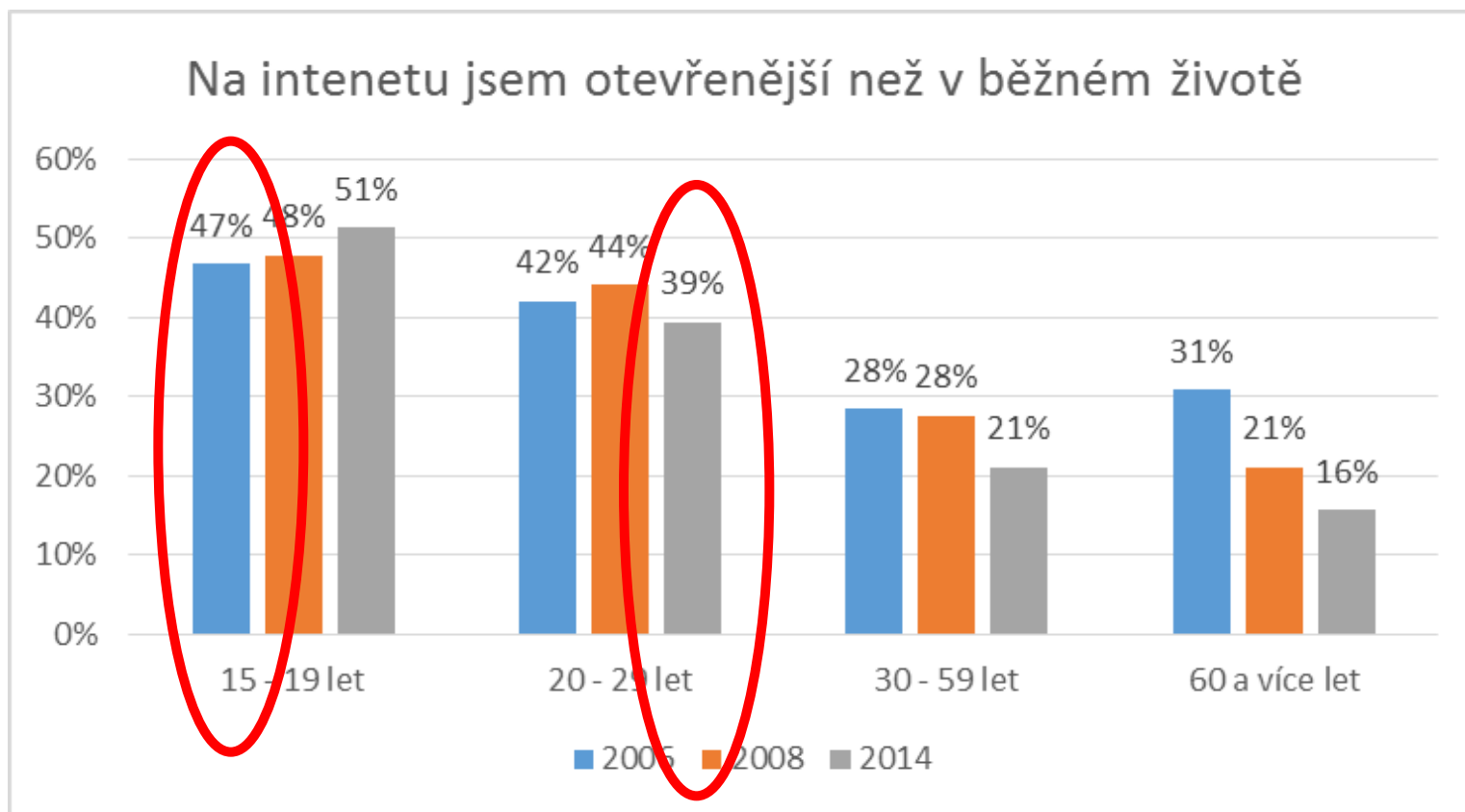
Preference online komunikace

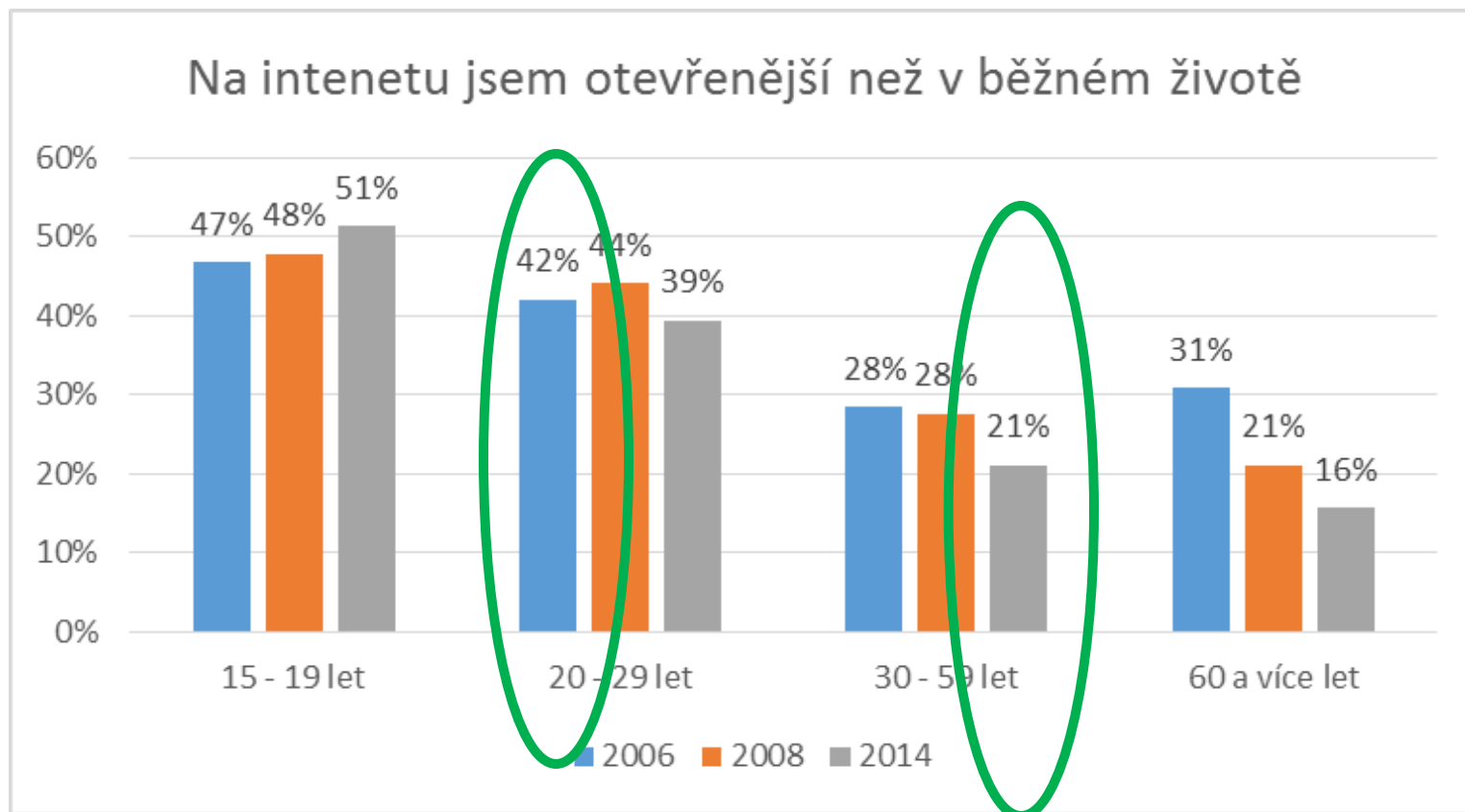
Na internetu jsem otevřenější než v běžném životě

Preference online komunikace

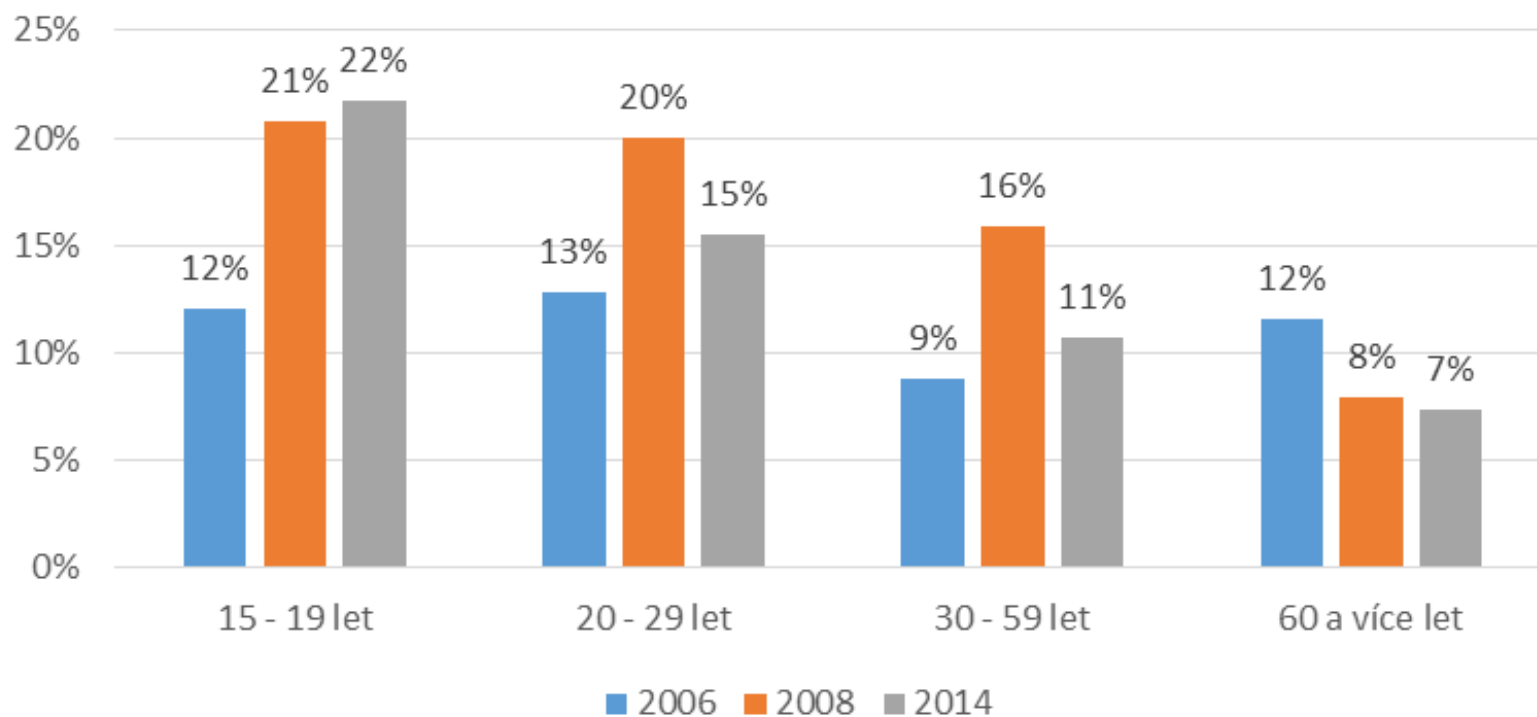
Preference online komunikace

Preference online komunikace

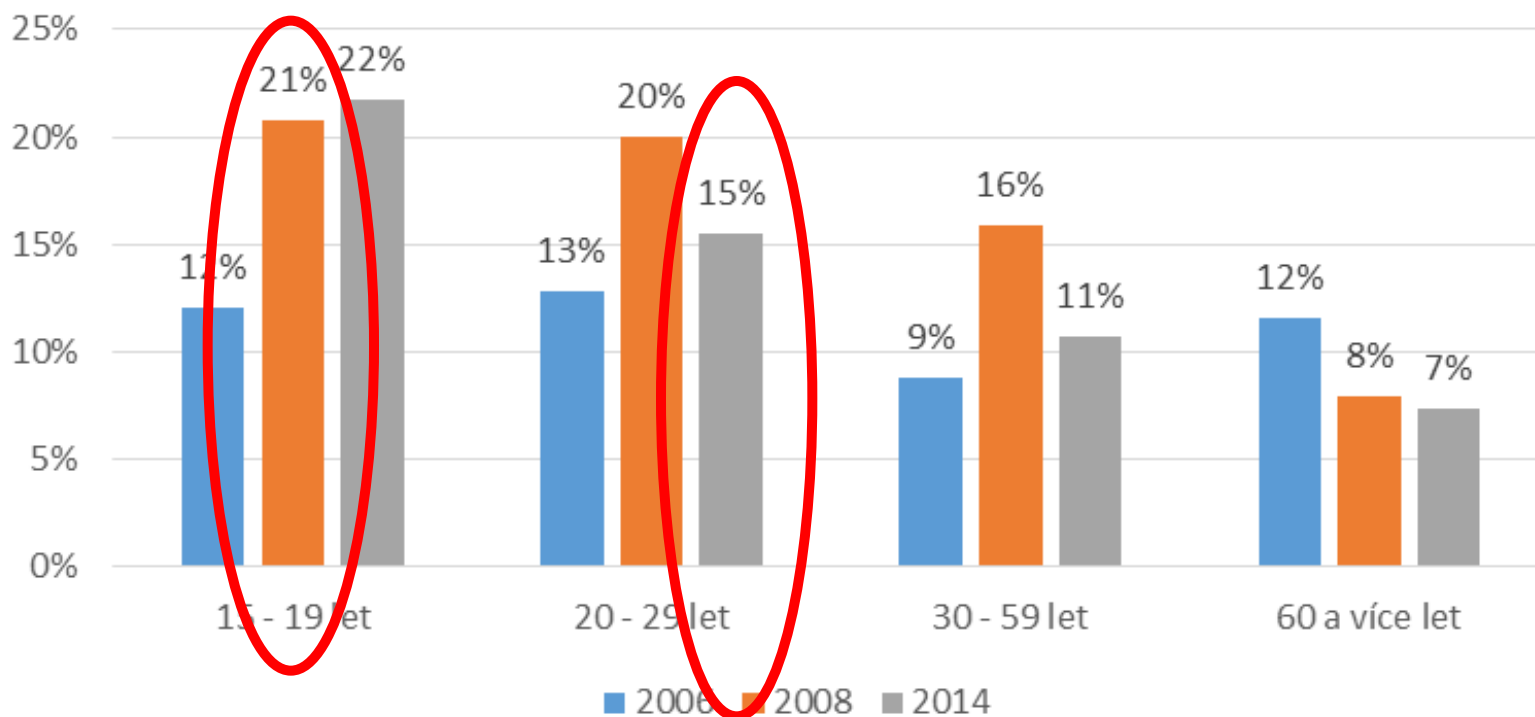
Preferuji potkávat lidi na internetu než v tváři v tvár

Preference online komunikace

Preferují potkávat lidi na internetu než v tváři v tvár

Preference online komunikace

Preferuji potkávat lidi na internetu než v tváři v tvár

Internetová generace?

- Vidíme pouze velmi malý nárůst v preferencích online komunikace u nejmladší věkové kategorie 15 až 19 let
 - U většiny věkových kategorií dochází spíše k poklesu preferencí online komunikace
- > Stabilní jsou rozdíly z hlediska věku! → vývojové
hledisko!
- > “Internetová generace” patrně neexistuje ...
... 😊 nebo ☹️ ?

Rizika versus příležitosti

Rizika

Online aktivita

Přínosy

Dopady

Rizika

- Setkávání s cizími lidmi z internetu
- Expozice materiálů se sexuálním obsahem
- Online závislosti
- Sexting (posílání zpráv se sexuálním obsahem)
- Kyberšikana
- Online soukromí (hesla, ukradené účty ...)
- Online komerce
- Nebezpečné stránky – např. s nenávistným či agresivním obsahem
- Stránky či diskuze podporující poruchy příjmu potravy (či sebepoškozování)
- ...

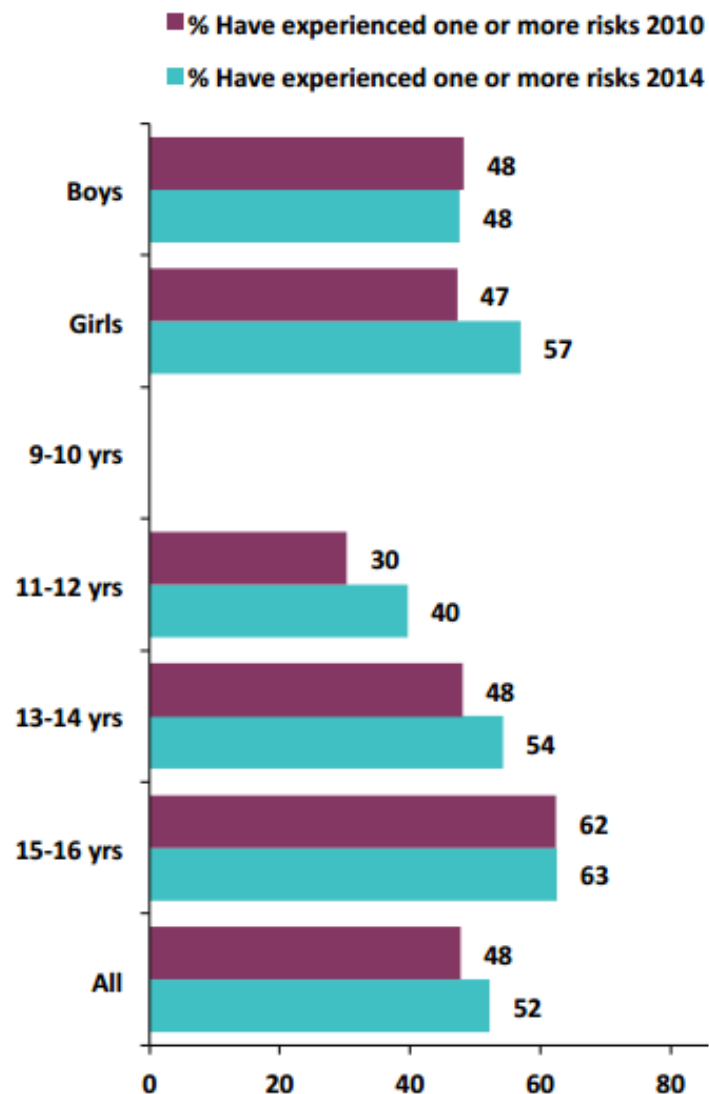
Online rizika 2010 - 2014

Zažil jedno nebo více rizik

-- 48 - > 52 %

- u chlapců žádný nárůst
- nárůst hlavně u mladších dívek

Sonia Livingstone, Giovanna Mascheroni, Kjartan Ólafsson and Leslie Haddon, with the networks of EU Kids Online and Net Children Go Mobile (November 2014). *Children's online risks and opportunities: Comparative findings from EU Kids Online and Net Children Go Mobile*

EU Kids Online and NCGM measures in preceding slides. The ten risks included online, received sexual messages online, pro-self-harm content, seen pro-suicidal
Base: All 11-16 year old children who u

Online rizika 2010 - 2014

Setkání s cizími lidmi offline

-- 9 -> 13%

-- ale 29 -> 26% jen online setkání

Kyberšikana

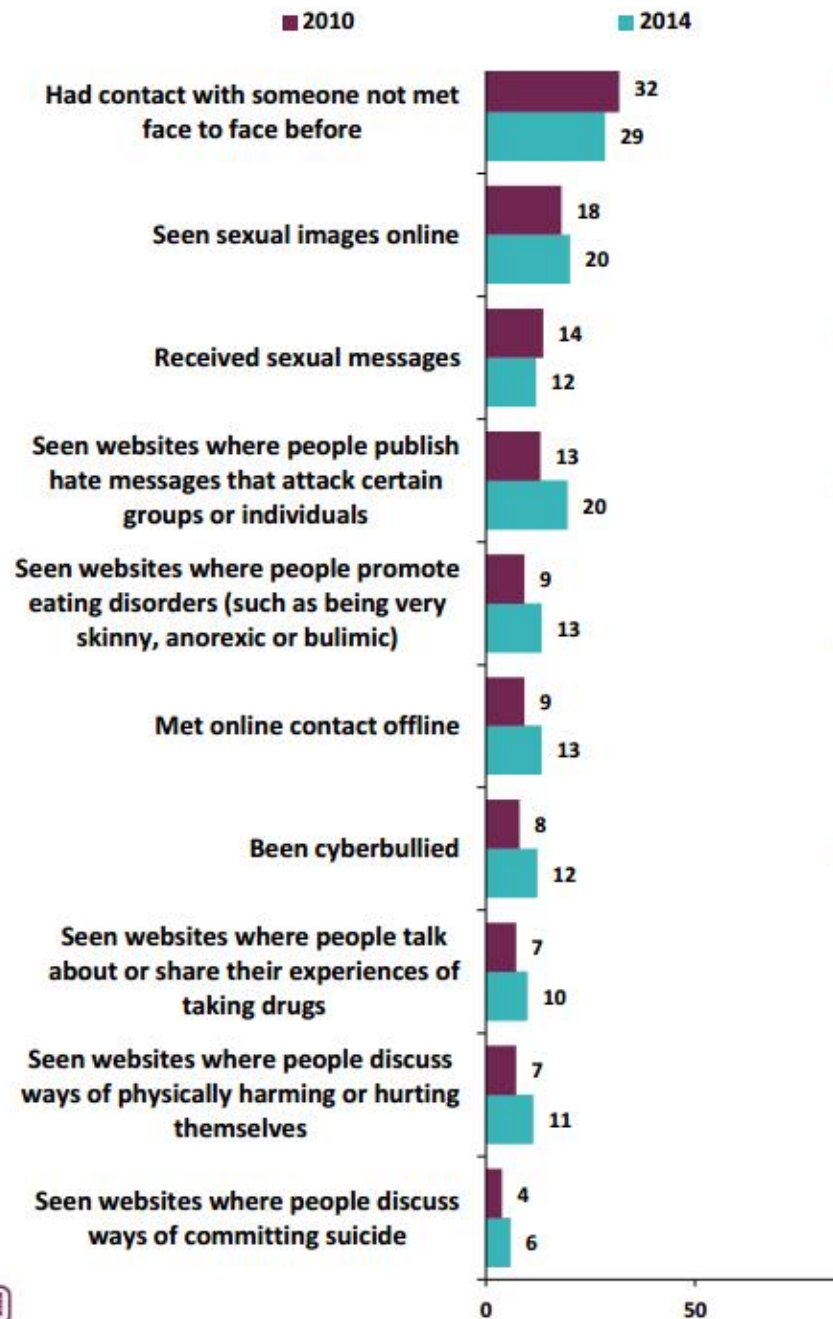
-- 8 -> 12% (21 -> 23% offline)

Obdržel online sexuální zprávy

-- 14 -> 12%

Viděl sexuální obrázky online

-- 18 -> 20% (26 -> 28% offline)

Žebříček příležitostí

- 1) Použití internetu na hraní a práci do školy (100% dětí používajících internet)
- 2) Sledování videí online (86% dětí)
- 3) Komunikace – sociální sítě, e-mail a sledování zpráv (75% dětí)
- 4) Stahování videí a hudby, sdílení obsahu (56% dětí)
- 5) Blogování, navštěvování „virtuálních světů“ (typicky s „avatary“), sdílení obsahu (23% dětí)

Závěry

- Mnohá rizika jsou současně příležitosti – záleží na podmínkách a kontextu (např. věku, pohlaví, vlastnostech dítěte, sociálním okolí, rodině, spolužácích atd.)
- Propojení vývojových potřeb a online chování
- Některé „riziko“ je současně vývojová potřeba dospívajícího a bude se realizovat online či offline
- Rizikům je třeba rozumět do hloubky a v kontextu
- Mediace rodičů a školy

Literatura

Doporučené knihy v češtině (Grada):

Online závislosti (Blinka a kol., 2015)

Děti a dospívající online (Ševčíková a kol., 2014)

Kyberšikana (Černá a kol., 2013)

Další reporty a výsledky v evropském kontextu:

<http://www.eukidsonline.net>

<http://netchildrengomobile.eu/>

David Šmahel email: smahel@fss.muni.cz